

Rahoitusvalvonnan tulevaisuus EU:ssa ja Suomessa

Pentti Hakkarainen
Pankinjohtaja
25.3.2008

EU:n finanssivalvonnan perusrakenne

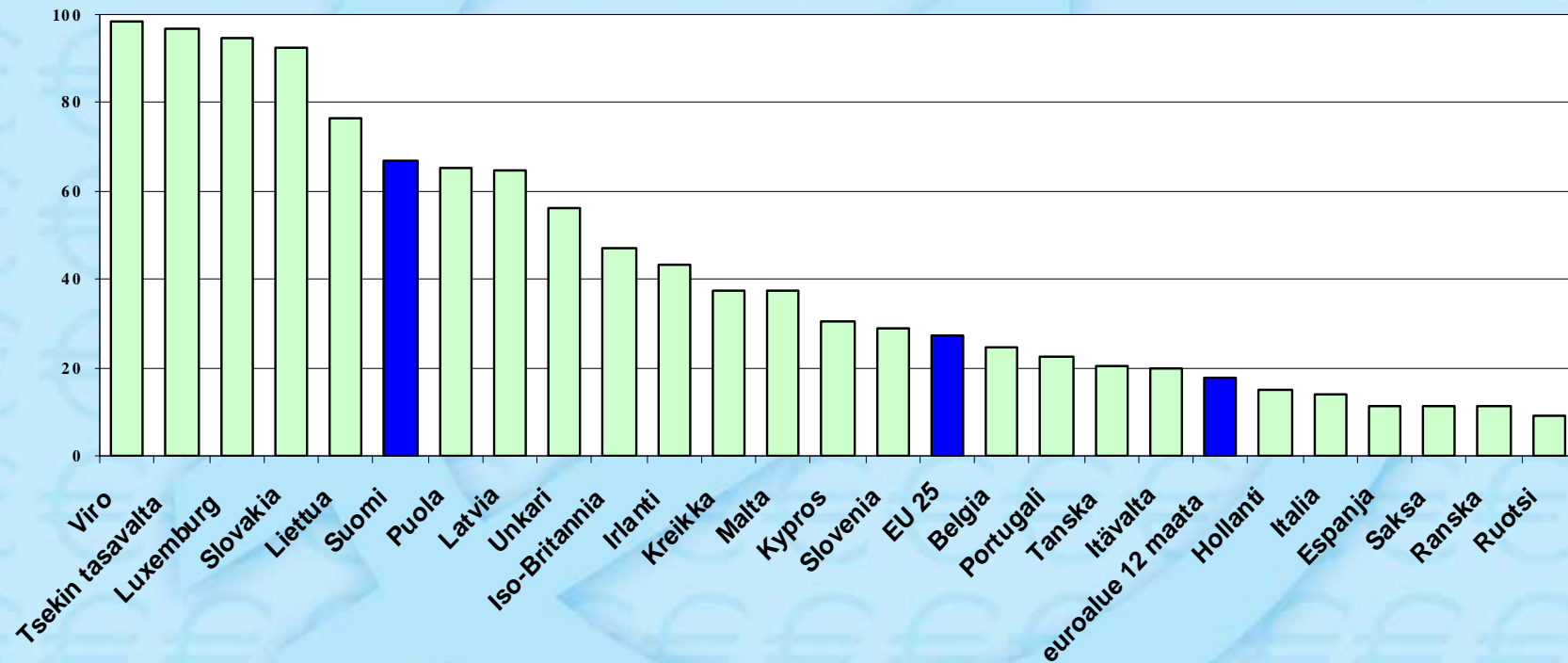
- ◆ 1) Pyrkimys yhtenäiseen finanssisektorin sääntelyyn
- ◆ 2) Valvontavastuu ja –pätösvalta kansallisella tasolla (kotivaltion vastuu ryhmittymätason valvonnasta ja rajat ylittävästä toiminnasta ml. sivukonttorit)
- ◆ 3) Rahoitusjärjestelmän vakauudesta huolehtiminen kansallisella vastuulla

Finanssimarkkinoiden muutokset ajavat valvontarakenteiden muutoksia

- ◆ Toimialaliikumukset / finanssikonglomeraatit: perinteiset sektoreiden väliset rajat pankkitoiminnan, sijoituspalveluiden tarjonnan sekä vakuutus tuotteiden tarjonnan välillä hämärtyneet
- ◆ Suurten, ylikansallisten finanssikonsernien määrän ja merkittävyyden kasvu

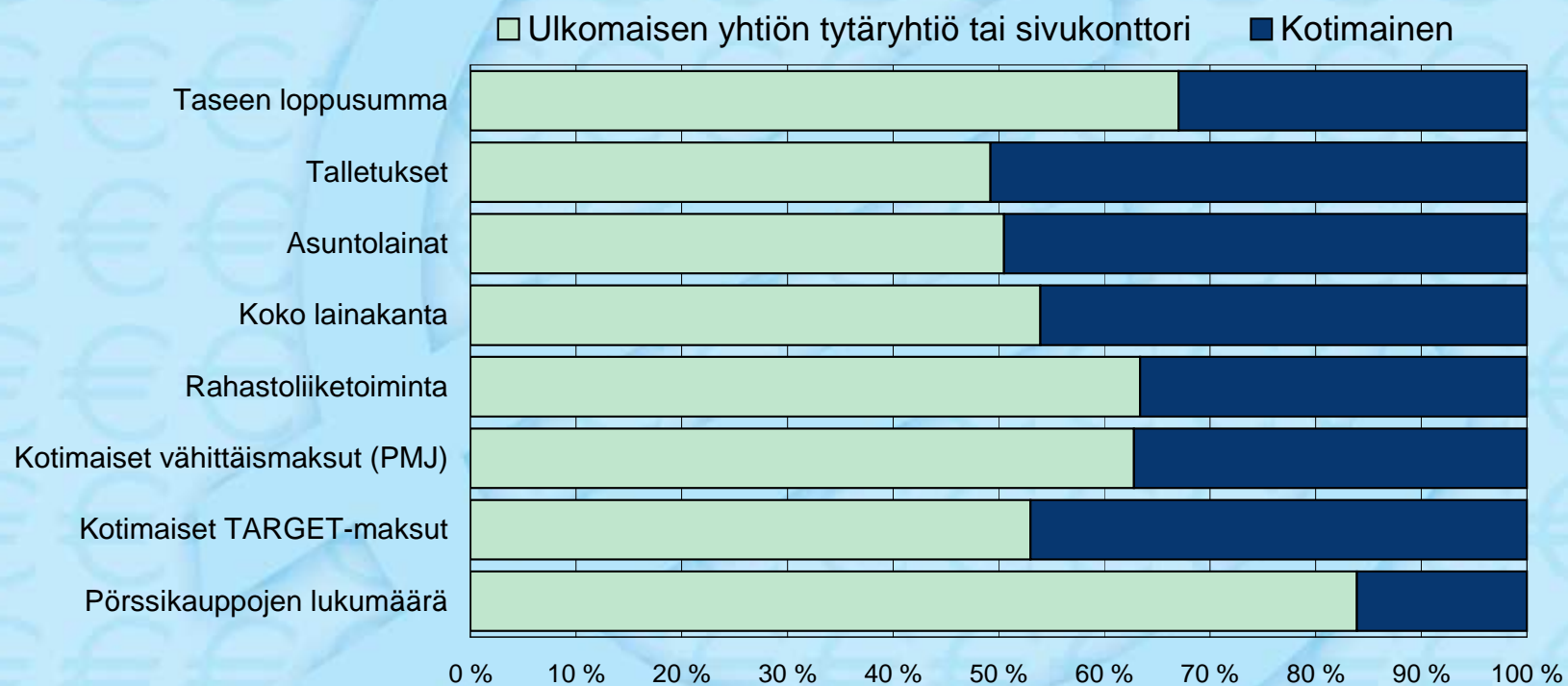
Ulkomainen omistus merkittävää EU:n luottolaitoksissa

Ulkomaisen omistuksen osuus EU:n luottolaitoksista (ulkomaiset konttorit ja tytäryhtiöt), % 2006

Lähde: EU Banking Structures, October 2007, Luottolaitosten tiedot emopankkitasolta, Suomen tilanne muutettu vastaamaan tilanetta niin, että Sampo Pankki ulkomainen luottolaitos

Ulkomaisten toimijoiden osuus Suomen rahoitusmarkkinoilla

Lähteet: Pankkien osavuosisikatsaukset, Rahoitustarkastus, APK ja Suomen Pankki.

Nykyisen pääosin hajautuneen kansallisen valvonnan ongelmat

- ◆ 1) Ylikansallisten ryhmittymien valvontaan liittyy katvealueita, tehottomuutta ja päällekkäisyyksiä
- ◆ 2) Erilaiset ”valvontakulttuurit” ja valvonnan rakenteet jarruttavat integraatiota
- ◆ 3) Kriiseistä yksittäisille maille aiheutuvia haittoja ei välttämättä huomioida päätöksiä tehtäessä

EU:n tavoitetila (pitkä aikaväli)

- ◆ Kansallinen valvonta
 - suurten ylikansallisten ryhmittymien paikallisten toimintojen, riskien ja menettelytapojen valvonta osana ryhmittymien kokonaisvalvontaa; tehotonta ja vaikeaa valvoa etäältä (kansallisia erityispiirteitä)
 - kansallisten toimijoiden valvonta
- ◆ EU:n tasolla keskitetysti
 - yhteiset valvontaperiaatteet ylikansallisille ryhmittymille
 - riittävä harmonisointi rahoitus- ja vakuutussektoreiden välillä
 - systemisesti merkittävien ryhmittymien valvontatiedot kootusti
 - tehtävien ja vastuiden, sekä päätöksiin liittyvien valvontapäätösten intressiristiriitojen ratkaisua
- ◆ Valvonta- ja keskuspankkitoimintojen läheisyys

Lead supervisor – malli ei ole pysyvä

- ◆ Lead supervisor -malli: käytännössä kaikesta valvonnasta vastaa kotivaltion valvoja
- ◆ Ei ratkaise hajautuneen kansallisen valvonnan ongelmia
 - ei hyödynnä paikallista asiantuntemusta eikä takaa aukotonta valvontaa
 - ei tuota yhtenäisiä EU-ratkaisuja ja siten edistä integraatiota
 - ei takaa isäntävaltiolle tarvittavaa roolia paikallisten finanssimarkkinoiden vakauden turvaamisessa
- ◆ Finanssisektori ja -toimijat muuttuvat

Pitkän aikavälin ratkaisu: yhteinen suurten ryhmittymien valvonta(virasto)?

- ◆ Euroopan keskuspankkijärjestelmän tai EU:n kemikaaliviraston tms. malli?
- ◆ Ylikansallinen valvontavirasto vastaisi suurten ryhmittymien valvonnasta
 - takaa ylikansallisten finanssiryhmien yhtenäisen valvonnan
 - huomioi kriisien vaikutukset tasapuolisesti
 - huomioi parhaiten koko alueen rahoitusjärjestelmän vakauteen liittyvät uhat
- ◆ Paikalliset viranomaiset säilyvät ja vastaavat paikallistason valvonnasta
- ◆ Talletussuojajärjestelmän kehittäminen EU-laajuiseksi, jonka mukana ylikansallista valvontaa (esim. FDIC)

Matkalla yhtenäiseen valvontaan keskitettyjä toimintoja vahvistettava vapaaehtoisesti

- ◆ Luotava yhtenäistä EU:n valvontakulttuuria ja mahdollistettava vertailut (peer comparisons) ylikansallisten ryhmien välillä
- ◆ Systemiriskien valvonnan parantamiseksi lisättävä koordinaatiota ja tietojen yhdistelyä EU:n tasolla
- ◆ Vahvistettava valvojien välisiä verkostoja (colleges of supervisors)

Matkalla yhtenäiseen valvontaan keskitettyjä toimintoja vahvistettava juridisesti

- ◆ Lisättävä sitovuutta 3-tasolla ja ylikansallisten ryhmien valvonnassa (MoU)
- ◆ Tietoja kootaan kv. finanssiryhmistä ja käytetään niitä EU-tason vertailujen ja vakausanalyysin vahvistamiseen
- ◆ EU:n lainsäädäntöön muutokset, jotka oikeuttavat ja pakottavat ylikansalliseen valvontayhteistyöhön (SP:n non-paper)

Kriisien ratkaisemiseen tarvitaan uusia työkaluja

- ◆ Northern Rockin opetus: EU-maiden viranomaisilla oltava välineet puuttua nopeammin yksittäisen pankin kriisitilanteeseen sen yhteiskunnallisten kustannusten ja systeemisten riskien minimoimiseksi
- ◆ Yhdysvaltojen Prompt Corrective Action (PCA) lainsäädännön soveltamisen mahdollisuutta tarkasteltava myös EU:ssa
- ◆ Iso-Britannia ja Ruotsi ottamassa lainsäädännöllisiä askeleita Yhdysvaltojen suuntaan

Suomen rahoitusvalvonta: FIVA-uudistuksen eteneminen

- ◆ Finanssivalvontatyöryhmän muistio valmistui 5.2.2008
 - luovutettiin ministereille 12.2.2008
 - lausunnot pyydetty maaliskuun loppuun mennessä
- ◆ Uusi valvoja aloittaisi vuoden 2009 alussa
 - Johtokunta ja johtaja olisi nimitettävä jo syksyllä 2008
- ◆ Johtokunnan kokoonpanoon ja valvonnan kustannuksiin muutoksia
 - 5-jäseniseen johtokuntaan 2 riippumatonta jäsentä
 - aiempaa tasapuolisempi valvontamaksujärjestelmä

Valvontatoimintaan ehdotetut muutokset

- ◆ *Rahoitus- ja vakuutusvalvonta yhdistetään*
 - vakuutusvalvonta tulee Suomen Pankin yhteyteen
 - vakuutusvalvonnan valtuudet lähtökohtaisesti rahoitusvalvonnan tasoisiksi, mm. fit & proper -valtuudet
- ◆ *Ulkomaisten sivukonttorien valvonta Suomessa*
 - direktiivien sallimat valvontavaltuudet kirjataan lakiin
 - korvaukset valvonnasta ulkomaisen valvojan lukuun mainitaan laissa
- ◆ *Muutokset valvottavien piirissä*
 - panttilainauslaitokset rajattaisiin valvonnan ulkopuolelle
 - eräiden sosiaalivakuutusalan lautakuntien valvonta pois
 - eräitä muita rajauksia esitetään valmisteltavaksi erikseen

Jatkotyötarpeet työryhmän mukaan:

- ◆ Finanssivalvonnan toiminnan tehostaminen
 - synergiaetujen hyödyntäminen
 - uuden organisaation rakentaminen
 - tästä työryhmällä erillinen muistio
- ◆ Sosiaalipoliittisten tehtävien siirtäminen pois Fiva:sta
 - Eläketurvakeskuksen valvonta
 - Työttömyysetuuksien toimeenpanon valvonta
 - eräitä vähäisempiä laitoksia
- ◆ Nämä siirtyisivät nyt aikataulusyistä Finanssivalvontaan
 - uudesta sijaintipaikasta valmisteltava erilliset lakiehdotukset